

...Burke je izjavil, da se korak podvzel vsled t... za zajamči dovolj gas... ognjegasce, za transport... in druge nujne potrebe

Imena v eni kratki vrsti grobov so bila: Nedelko Bukovaa, Johann Perczynski, Joseph Stela veg, Andreas Toth, Basil Yeharac, John Turkusy, Joseph Muuzlay, Hihael Cwarak, Ilya Jelaznic in Luka Valevic. Sodeč pomenih so bili ti možje, ki so

Slika predstavlja črna
uške, ki je bil dve leti
ji. Na levi njegova hči
žena Matilda.

klane družine Henrika Ostro-
suženjski delavec v Nemči-
i Zora, na desni pa njegova

Mnogo dežja
V teku zadnjih 27 dni je v Clevelandu padlo nad šest centimetrov dežja. Ljudje, ki se razumajo na te reči, so zračunali, da bo dež, ki je padel v tem času, v celoti nad 190 milijonov tonov vode.

a je niki, ter se prav dobro počutita, vabi na sejo, ki se vrši nocoj
teh- oče se pa nahaja pri zračni sili 7:30 uri v Slovenskem narod
v Novi Mehilki. Čestitamo! nem domu na St. Clair Ave.

ENAKOPRAVNOST

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

1231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-13

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	\$3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujerazne države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

TITO POZIVA NAROD, DA PODPRE NARODNO FRONTO

I.

Ministrski predsednik in minister za narodno obrambo maršal Josip Broz Tito je kot predsednik Narodne (osvobodilne) fronte in prvi kandidat na listi kandidatov Narodne fronte, 12. septembra obdržaval v Belgradu govor po radiju, ki se je glasil:

11. novembra 1945 se bodo vršile volitve za konstituantno (ustavno skupščino). To bodo najbolj demokratične volitve, kar smo jih sploh kdaj imeli. Odlikujejo se od vseh drugih v tem, da se bodo prvokrat udeležile najširše narodne množice.

Kdo bo volil

Jugoslovansko ženstvo, ki si je izvojevalo pravico v njeni borbo in trpljenju velike osvobodilne vojne, se bo udeležilo volitev. Prvokrat se bo volitev udeležila tudi vojska — narodna vojska, ki si je priborila to pravico s svojo herojsko borbo za osvoboditev naše domovine. Vsi oni, ki so se borili kot člani partizanskih odredov in narodne osvobodilne vojske, brez razlike na starost, bodo udeleženi.

Svobodne volitve zagotavlja vsakemu najbolj enakopravna in demokratična volilna postava, ki je sploh kdaj obstajala v Jugoslaviji in katero je sprejela provizorična skupščina.

Samo izdajalci naše domovine, odprti kolaboratorji z napadalci, to je, le oni, ki so izdali svojo domovino v najhujši uri zgodovine njenega naroda, nimajo pravice do volitev. K sreči je teh le malo in to je zanje najbolj pravična obsodba, s katero naši narodi odzemaajo pravico sodelovanja pri oblikovanju usode naše domovine onim, ki so ljudstvo izdali.

Svobodne volitve za vse

Narodna fronta, v kateri so združene vse demokratične sile Jugoslavije, vse demokratične stranke, skupine in posamezniki, bo stopila na volišče pred volilce. Opozicija izven Narodne fronte bo tudi imela vso priložnost do volitev. Dobila bo vse mogoče prilike svobodno stopiti pred narod, ki bo lahko svobodno odločil, komu bo izrekel zaupnico.

Jugoslovanska narodna osvobodilna fronta se mora pripraviti za volitve z vso preciznostjo, ki jo zahteva sedanji položaj v naši domovini, kajti z njo so povezane neštivilne žrtve in strašno trpljenje naših narodov, utrpljene tekom narodnega osvobodilnega boja, — kajti z njo je povezana posebno težavna naloga obnove naše opustošene zemlje.

Ves ta čas, ko se narod pripravlja za volitev svojih poslancev za konstituantno, bo vsakdo izmed nas moral imeti pred očmi tiste pretekle dni, tiste črne dni iz leta 1941, ko je bila naša domovina v največji nevarnosti in se je znašla zapuščena od njenih tedanjih voditeljev, ki pa se danes zopet ponujajo narodu — v imenu "demokracije." V prihodnjih dneh, ko bo odločena usoda pridobitev Narodne osvobodilne fronte, se bo moral vsakdo izmed njih dobro zapomniti tiste težke in sramotne dobe, skozi katero je morala korakati Jugoslavija po aprilski katastrofi leta 1941.

Borba za boljšo Jugoslavijo

Vsak rodoljub se mora spomniti one slavne dobe — od narodne vstaje leta 1941 do veličastne zmage leta 1945. Spomniti se mora časa, ko je naš narod golorok iztrgal orožje iz rok napadalcev in domačih kvizlingov ter izdajalcev — Paveliča, Nedića, Rupnika, Draže Mihajlovića in drugih. Vsaki pravi rodoljub se mora zapomniti, da se ti eni in isti poznani in nepoznani izdajalci danes zbirajo pod krinko potvorne demokracije, opirajoč se na mednarodno reakcijo, namenjeni, da za vsako ceno preprečijo normalni razvoj političnega in gospodarskega položaja v naši domovini, namenjeni za vsako ceno uničiti velike pridobitve naše osvobodilne borbe, v kateri je darovalo svoja mlada življenja na stotisoče najboljših sinov Jugoslavije.

Vse to nalaga vsakemu pravemu rodoljubi, vsakemu pravemu demokratu, da odločno reče "NE" vsem tistim, ki so izven Narodne fronte in se skrivajo pod plaščem "de-

Domobranci in okupator so kradli v Šmarjah

Poznani izdelovalec harmonik, Mr. John Mikuš, 6607 Edna Ave., je prejel pismo od svojega brata Jakoba iz Šmarje pri Ljubljani, ki piše kako je bilo ljudstvo razkrojeno in oropano po okupatorju in domačemu izdajalcu. Pismo je bilo pisano 23. julija 1945, in se glasi:

"Dragi moj brat, "Ze dolgo let je minilo, odkar nisem dobil nobenega glasu o tebi. Zadnje pismo je bilo 1939 leta. Jaz sem ti še parkrat pisal, pa ne vem če si dobil ali ne.

"Sedaj je vendar minila vojna. Ne morem ti popisati kako je bilo hudo preživeti to strašno vojsko. Zelo veliko ljudi je šlo na drugi svet, veliko vasi je bilo požganih in porušeni. V Borovnici je polovico porušeno, Breg je požgan in podrt, tukaj Šmarje je tudi malo. Hiša moja je precej razpokano v prvem nadstropju, šip pobitih je čez 40, streho je skoraj vso razkrojilo, ker so bombe padale, nekateri samo 30 do 40 metrov od hiše, vrata od hiš je zaklenjena z lomilo ali odprlo.

"Kaj pa je počel okupator? Italijan nas je odpeljal v italijansko taborišče. Jaz sem bil čez štiri mesece, sin Mirko pa šest mesecev v zaporu. Po italijanskem razpadu so prišli ljudje iz internacije, ko pa je nemška vojska zasedla še ljubljansko pokrajino, se je pa zopet pričela križeva pot. Od švabov in od naših izdajalcev bele garde je pa šlo na tisoče v nemška taborišča. Moja hčerka Marija je že 21 mesecev v inter-

naciji v Nemčiji. Mi nismo dobili 10 mesecev nobenega sporočila od nje. Sedaj se je pa oglašila po radiju. Sami smo slišali, da se nahaja v mestu Lubek, v severni Nemčiji, za povratek v osvobodeno domovino, novo Jugoslavijo.

"Danes, ko ti pišem, se je pa tudi sin Mirko oglašil, da je priletel iz Rusije v Sombor, odkoder bo v kratkem prišel na obisk. On je že skoraj dve leti pri avijatici. Bil je v Afriki pri Angležih in eno leto v Rusiji.

"Jaz sem bil tudi že odpeljan za talca, prav malo je bilo, da nisem bil ustreljen. Imeli so nas za komuniste. Bela garda, to so bili izdajalci naroda, in njihovi pristaši, so okupatorju dajali pojasnila glede pobojev, internacije, požigov, ropov in temu slično.

"Nam so bela garda, oziroma domobranci, in okupator veliko pokradli obleke, radio aparat, ki je bil zelo fin, postelje, 2 mizi, 1 pet in veliko orodja in kopit in tudi usnje. Sedaj se pa kar dobro počutimo v svobodi. Okupator je divjal samo po iztrebljenem Slovanov. Svoje mu narodu je hotel nuditi raj na zemlji, Slovane pa čisto uničiti. Ko je bil na višku svoje moči je pokazal za kaj se mu gre, ampak zmotil se je nad ruskim narodom v tej vojni.

"Kedaj pa ti in tvoja družina mislite priti v naš domaći kraj in našo novo Jugoslavijo?"

"Sedaj pa vse skupaj prav pristržno pozdravljam in kličem na svidenje,

Tvoj brat Jakob.

Pisma iz stare domovine prihajajo

Ze pred dobrim tednom sem sprejel pismo od brata, katero je bilo pisano 5. avgusta t. l. in je odgovor na moje pismo, katerega sem mu poslal že v početku marca t. l.

Takrat je bila še vojna v Jugoslaviji, in partizani so še vedno izganjali nemške naciste iz svoje domovine. Naj navedem le izrpkke tega pisma.

"Srečna ti hvala za sprejeti mi list (pismo) kot iskrene srčne pozdrave tebi in tvoji družini. Tvoje pismo sem sprejel ravno včeraj. Sprejel sem ga z velikim veseljem, toda hitro se je veselje spremenilo v žalost, ko mi pišeš o smrti sestrine hčerke Stefanije, oz. moje nečakinje. Izroči jim mojo globoko sožalje sestrini Lojzki, kot vsakemu Lojzetu (namreč Meroljetovi družini).

"Naj ti torej navedem nekaj novic iz te strašne grozne vojne, katera je vladala pri nas nad pet let, predno nam je zasijala luč svobode. Ta vojna je narodu prinesla veliko gorja. Dosti življenj je stalo in mu-

čenja naših ljudi, preje ko je zapustila Italija in Nemčija naše kraje. Naj ti navedem le par slučajev. Na Gradišču so bili Lojze Bukučev, (tebi malo poznan) Tone Karižev ml. in Ivan Žgauc, na en večer umorjeni od Italijanov že 12. jan. leta 1942. Takih slučajev je bilo več in veliko. Veliko strahu smo pretrpeli, torej upam, da je tega preganjanja konec. Koliko naših rojakov in rojakin je bilo izgnanih v Nemčijo, in še danes ne vrtnjenih domov. Andolčeva hiša (to je bila gostilna kot se jaz spominjam) je bila "pogorjena" do tal od Nemcev. Tako je bilo veliko strahu vsako minuto in vsak korak je bil "nervozen", tako da nam je šlo zelo na živce in smo si nakopali razne bolezni. Jaz in Fani (žena) nisva preveč zdrava, kar so posledice tega pomanjkanja in večnega strahu za življenje. Pa pustiva to. Največja slava našim zaveznikom, Rusiji, Ameriki in Angliji, kot tudi naši partizanski vojski, ki je žrtvovala veliko življenj, preje ko

mokracije" v namenu, da zapeljejo množice z pravega pota.

Sestava Narodne fronte

Kaj je Narodna osvobodilna fronta? Jugoslovanska narodna osvobodilna fronta ni začasna koalicija, ki bi želela kot taka biti zopet izvoljena, da bi dosegla gotove politične cilje. Ne! Narodna osvobodilna fronta je bila izgrajena v dolgi dobi. Pričela se je oblikovati celo pred vojno — proti peklenski reakciji, proti največji nevarnosti, ki je grozila Jugoslaviji — fašizem ter nemški in italijanski imperijalisti, ki so se že tedaj pričeli pripravljati, da zasuzijo Jugoslavijo s pomočjo domače pete kolone. Narodna fronta je igrala zgodovinsko vlogo pri osvoboditvi naše dežele, ne samo kot zgradba vojne, marveč kot izrek in temelj neodvisnosti in edinstva naših narodov.

To Narodno fronto tvorijo različne stranke, poštena inteligenca, in po sporazumu med komunisti in agrarno stranko komunisti, pripadniki agrarnih strank, večji del pripadnikov demokratske stranke, republikanci, pripadniki bivše hrvaške seljaške stranke, ki se danes imenuje hrvaška republikanska seljaška stranka, muslimanska stranka, skoro vse slovenske stranke — se reče narodi Srbije, Hrvaške, Slovenije, Bosne in Hercegovine, Črnogore ter Macedonije — ali velika večina vseh narodov Jugoslavije.

je luč svobode zasijala. Upajmo, da nam bo od sedaj naprej večno svetila.

"Glede hrane se je veliko izboljšalo, a obleka in drugo je in bo težko nadomestiti, ker smo hudo ali popolnoma izčrpani po tolikih letih v vojni, ko preje ni bilo v obilici obleke, ker smo živeli v dolgovi, itd.

"Torej ti želim iskrene pozdrave jaz kot družina, tebi in so-progi Mitzi, kot Florence in Rajkoti, da bi vas to pismo dobilo v najboljšem zdravju. Želel bi si veselo osebnostno svidenje, da bi si še enkrat nazdravili z kolarcem rujnega vina, itd., itd.

"Tvoj ljubeci brat France."

Torej tu je le en del pisma, iz katerega je razvidno trpljenje in pomanjkanje, skozi katerega je šla naša domovina, naši sorodniki. Nisem se nadejal takrat, ko sem pisal bratu, da bom dobil odgovor, ker sem se zavedal poteškoč, ki jih je imela takrat Vipavska dolina, Primorska in ostala Slovenija. Kot razvidno, je pismo hodilo skoro 6 mesecev, predno je doseglo bratovo družino in je bila to menda prva pošta, katera je prišla sem iz osvobodene Slovenije. Pretresljive bodo novice za nas vse, koliko bo žalostnih novic itd. Zrtve, katere so padle za svobodo naroda in domovine, so bile ogromne, in še oni, kateri so ostali, so bolni in bolehalo vsled trpljenja, ki so ga morali prenašati vsa ta grozna leta.

Da sem navedel del tega pisma je vzrok, da bodo nekateri moji sorodniki, ki se nahajajo v tej deželi čitali, kako in kaj se je vse tam na Vipavskem godilo. Jaz sem takoj odpisal bratu in ga prosil, naj mi več poroča, kako se je Vipavski trg obnašal za časa bojev, kot ostala dolina Vipavska. Kot razvidno v pismu so Vipavčanje v hrani že nekaj pridelali, da za prehrano še ni tako hudo, le obleke, obuvala in drugih potrebščin, ki jih ni mogoče dobiti, so v velikem pomanjkanju. Moj brat je imel tri male otroke, v tem pismu ne omenja drugega, kot da je Ivanček pričel prvič pohajati v slovensko šolo (menda sedaj star 13 let.) Sicer ni mogel vsega opisati enkrat, ker je priložil še drugo pismo na sestro Lojzko. Pismo je hodilo sem ravno 5 tednov.

Torej tu je dokaz, da bomo morali še mi tu v naši novi domovini priskočiti na pomoč tem trpečim bratom in sestram, da si bodo saj deloma pomagali obleči, da si bodo pridobili nazaj zdravje, da bodo zmorni za delo, katerega je pred njimi še veliko, da si popravijo in uredijo svoje življenje, ki bo malo boljše kot so ga pa imeli do sedaj.

Zato, rojaki, ne pozabite tukajšnje priredbe SANSove podružnice št. 48, ki bo podala lep program v nedeljo 7. oktobra ob 3:30 popoldan. Vse preostanek je namenjen našim v stari domovini, da jim saj delno olajšamo njih trpljenje in pomanjkanje. Res je, da smo nekateri doprinesli v ta namen že lepe dolarje, je pa še veliko našega naroda, ki niso prispevali in pomagali še nič. Imejmo človeško srce, in pomagajmo vsak po svojih močeh.

O programu te priredbe sem opisal že zadnjič, želim oziroma tukajšnja podružnica SANS št. 48, da bi bile obe dvorani SDD na Waterloo Rd. napolnjene narodno čutečih rojakov in rojakin. Pridite torej v imenu teh trpečih v dvorano tega dne. Tisti, ki ne morete popoldne k programu, pridite zvečer; ples bo v obeh dvoranah.

J. F. Durn,
tajnik št. 48 SANS.

Oglašajte v - - -
Enakopravnosti

Urednikova pošta

Ponovno predvajanje filmov

Cleveland, Ohio. — Ker je pri prvi predstavi jugoslovanskih vojnih filmov, moralo vsled pomanjkanja prostorov oditi mnogo ljudi domov, in ker tudi Collinwoodčani in Euclidčani niso videli še tega senzacionalnega filma, je seja Združenega odbora clevelandskih Jugoslovancev sklenila, da se bodo omenjeni filmi ponovno predvajali in sicer: v sredo, dne 3. oktobra ob 7:30 zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. in v petek dne 5. oktobra ob 7:30 zvečer, pa v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Vstopnina pri obeh predstavah bo samo 35c.

Odbor se dobro zaveda, da so bile pri prvi predstavi storjene tehnične napake, ki so na marsikatero napravile mučen vtis, toda napake so človeško svojstvo in niso bile storjene namenoma. Zato prosimo občinstvo oprostjenja. Bodite pa uverjeni, da se to ne bo več zgodilo, kajti odbor bo preskrbel večjo mrežo (screen), jačjo žarnico (bulb) in "projector" za govoreči film.

Poleg filma Osvoboditev Belgrade in Bolgarske ter filma "Iz življenja jugoslovanskih begunccev v Egiptu", se bo predvajal še neki drugi jugoslovanski film, tako da bodo imeli posetniki dvojen užitek.

Dragi rojaki in ostali Jugoslavi: Ko ste se pri prvi predstavi odzvali v tako obilnem številu, smo bili pripravi, da vas je pri tem vodila v prvi vrsti, ljubezen do rojstne domovine in simpatije do hrabrih jugoslovanskih borcev in njih zaveznikov Rusov. Obenem ste tudi pripomogli do finančnega uspeha in s tem mogoče rešili nekaj Jugoslovancev smrti vsled lakote prihodnje zimo. Ta plemenita misel naj vas vodi tudi pri teh dveh predstavah v tako, da boste zopet napolnili obe dvorani. Zapomnite si dneve: sredo, 3. oktobra v SND na St. Clair Ave., in petek, 5. oktobra v SDD na Waterloo Rd. — Na svidenje!

Odbor.

Jesensko potovanje ključačev

Kadar so naši lesovi najpestrejši ter začenjajo v njih prevladovati jesenske barve, po malem pa tudi že odpada listje iz košatih drevesnih krošnji, pridejo k nam iz svoje severne domovine dolgokljuni gostje. Z ruskega severa, s Finskega in z Laponskega nam prilete označevalci bližajoče se zime, ključači, in se ustavijo pri nas za nekoliko dni ali celo za nekoliko tednov. Pri nas si oddahnejo in spocijejo, nakar okrepčajo odlete v svoja prava prezimovališča. Opazovanja so doglajala, da se ljubkim trumam ne mudi ravno preveč in da po vsem videzu tudi nimajo trdnoločenega smotra. V silno široki fronti letijo ključači polagoma proti jugozapadu in proti južnemu jugozapadu. Po najdenih obročkih sodeč, se glavni del teh ptic, ki so izvaljene visoko na severu, preko zime naseli ob obalah Sredozemskega morja.

Prostorninski obseg njihovih prezimovališč je zelo obširen. Na Angleškem in Irskem prezimujejo tam izvaljeni ključači, med njimi pa jih je mnogo, ki je njih rojstni kraj na skrajnem severu Britanije. Južnozgodnja Francija je isto njihovo priljubljeno mesto, v velikih množicah pa pojavijo na vseh treh velikih polotokih južne Evrope ter obalah Male Azije. Severna Amerika pa je le v manjši meri njihove selitve. Le ožek obali si izberejo ključači svoj zimski stan, v notranjosti vróče celine pa se jim ne priliki noče.

Podrobno raziskovanje je gnalo, da ključači niso selilci, ker prezimujejo na vernejših legah vse čez leto. Mnogo ključačev, ki zimi v predelih naše domovine se skoro gotovo ni izvalilo, severu, marveč pri nas. Ta liščina je dokazana in znamenjih sodeč se razvijajo iz ptice selivke v čisto lahko pa se zgodi, da stane stalen prebivalec v deželah, ki ga doslej poznajo le kot gosta. Ne sme se zavračati kot neutemeljena mena, da se ključači pohotno sposabljajo našim podnebnim likam, osobito se to kaže pri onem delu, ki se imenuje nas in v našem zmerenju nebu tudi prezimuje. Slednja desetletja nekaj ključačev lahko ugotovili pri našem čudnem in zlatoljubnem pevcu.

Ako proučujemo pot ključačev po najdenih obročkih, prihajamo do ugotovitve, da je bolj prija prezimovati ob evropskih obalah Sredozemskega morja. Ze pred leti dokazali ptice selivke, da držve več strogo smeri poletja, brž ko dosežejo obale. Ob morju popolnoma svojo prvotno južnost, smer in se držve obale, ob se razširijo na vse strani. Večino ključačev so splošno Italija, Grška in južna Italija, Grška in otoki že prava prezimovališča. Odtod držita dve smeri v leto. Nekateri držita preko Gibraltarskega roka preko Sardinije, druge pa preko Sardinije, nis. Morda slednje napolni svojo pot do Egipta, da je ob Nilu prezimujejo ključačev ruskega ključačev primeru so ruski ključači preleteli Črno morje, Malo in Sirijo ter dospeli v Egiptu. Poreklo v Egiptu prezimujo ključačev do danes še ni tovljeno.

Obročniki ključači, ki v prezimovališčih, dokazno prezimujejo v popolnoma ličnih deželah. Tako so najdeni v Evropi odstrelili ključači, katerih prava domovina je, Skandinavija, Finska, Rusija. V zadnjem času je bila uredila dve ptiki, ki sta na tudi v Tunisu je že vod, ki obročka ptice in pušča, tako, da bo ključačevih poletov marveč kratkem zanesljivo rešeno.

KDO GRE V PENNO? Vsem tistim, ki ste se glasili, da greste z Naročniki v Penno, v Slovenkani v Penno, 30. septembra, se sporočite bodite pred Slov. nar. na St. Clair Ave., točno na uri jutraj, ker bus ne kal za nikogar. Torej, bodite vsi točno svidenje! — J. Z.

SEDAJ ODPRTO

Springers 38c ft.

Purmani 44c ft.

RACE

35c ft.

JACOBS POULTRY

9110 St. Clair Ave. — GL 8800

Novice iz Jugoslavije

ZLOČINI PRI SV. URHU!

Sv. Urh—kraj najstrašnejših zločinov, posejan z grobovi komunističnih Slovencev. — Ivan Anžur, edini obsojenec na smrt, ki se mu je posrečilo uteči domobranskim rabljem izpred pušk.

Proti koncu leta 1943, ko se je od dne do dne stopnjeval bes domobranskih izdajalcev, je marsikateri Ljubljčan s tesnobo in negotenjem izgovoril ime tega kraja. Skrivnostno so izginjali naši ljudje iz raznih zaporov in na vprašanje—kam—je marsikdo dobil odgovor: "K Sv. Urhu." Zakaj tja? Kje in kakšen kraj?

Kdor je kdaj hodil iz Ljubljane proti jugovzhodu po Litijski cesti skozi Štepanovo vas, Spodnjo in Zgornjo Hrušico, mimo Bizovika, je že čez dobro uro z gledal na desni strani ceste, nad vajo Dobrunje, stolp bele cerkve sv. Urha. Ta kraj so prvi razumili italijanski okupatorji, ki so s pomočjo domobranskih vojsk postrelili na njem šest domobranskih gospodarjev, po večini družinskih očetov. Zidana zidanijska, nekaj manjših gospodarskih poslopj in lesena hiša, kar je prišel videl pri sv. Urhu.

Med gostim smrečjem, ki je prepleteno z bodečo robnico, si je nekdo utirala pot. Nenadoma se noga vdre v mehko zemljo, smrečje je izsekano, tla so več kot meter visoka. To so grobovi, katerih leži po več ubitih ljudi. Povejmo si od sv. Urha tja do domobranov, ki so pobegnili, in se bližala narodna osvobodila vojska. Tudi na vrhu griča so grobovi, nedaleč od žične ograje, največ onih žrtev iz domobranske vojske. Domobranske vojske so ljudje imenovali rab-

Zloglasna 13. četa domobranov, katere eden prvih komandantov je bil Alojz Dežman-Zorčič, doma iz Hrušice, je sprejela trdnjavo. Po zgledu fašističnega gospodarstva, ki so morali in hkrati molili, so zaprepačile ljudi v taki meri, da dostikrat niso mogli najti besed obtožbe. Čudežen slučaj je tedaj, da se je nekemu le posrečilo iztrgati se rabljem iz rok in ranjen zbežati preko svojega groba nazaj v življenje, nazaj k poštenim tovarišem in znova najti moči za delo. Ivan Anžur, močan 33-letni

mož, zaposlen na ključavničarskem oddelku vevške papirnice, je premagal rablje pri sv. Urhu. Zdalj lahko kot živa priča izpove zločine izdajalcev, da ne bo nikogar, ki bi mogel podvomiti.

Dne 20. decembra 1943 je imel v tovarni nočno službo. Zjutraj se je vračal v vas Zadvar št. 82. Bil je sam s štiriletnim sinkom, žena je odšla na delo. Legel je k počitku in tako trdno zaspal, da ni slišal otroka, ko je odšel iz sobe in ne domobrancev, ki so obstopili posteljo. Domačin Srečo Gabrič, 20-letni domobranec, in še dva prav tako mlada Dolencja, so ga zbudili in mu ukazali, naj jim sledi. Hitro se je odpravil. S seboj je vzel odedo in nekaj hrane. Zunaj je prišel zimski dež. Odgnali so ga proti sv. Urhu skupaj s Antonom Širceljem in Emo Strojincem, oba iz iste vasi.

Po poti so le malo govorili med seboj. Vsak je razmišljal o svoji bodoči usodi. Kolikor bliže sv. Urhu so prihajali, toliko tesneje jim je postajalo pri srcu. Ni bilo še dolgo, ko so po isti poti gnali sodelavce in sodelavke, od katerih se ni še nihče vrnil. Kakor zverinjak je bil videti vrh griča, ves zamrežen in razrit od krvavih žrtev. Vse tri so odgnali v "kasarno" in jih vrgli najprej v klet. Oba moža skupaj, dekle v sosednjo klet. Že po nekaj minutah je bil Anžur klican k zaslišanju. V pritličju stavbe, levo od vhoda, je bila "pisarna." V njej so zasliševali. Zasliševanje je vodil Jože Jakoš iz Bizovika, eden od množičnih morilcev pri sv. Urhu, ki je bil hkrati tudi "sodnik." Zasliševal ga je vprico nekega domobranskega oficirja iz Ljubljane. Ker je tajil obdolžitve, ga je omenjeni oficir spodil nazaj v klet, kjer je ostal Anton Šircelj. Ko je stopil iz pisarne nazaj v klet, je opazil na hišnem pragu "stražarja." Jožeta Vrščaja iz Čišnjice, ki ga je izdal.

V kleti je preteklo nekaj časa, da so se mu oči privadile temi. Nato sta začela s tovarišem ogledovati klet. Skozi majhno prizemno okence je prihajalo samo nekaj svetlobe. Opazila sta, da je klet sveže pobeljena. Na tleh je bila gola zemlja, prepojena s krvjo, temni kolobarji so prekrivali drug drugega. Ostrgala sta nekaj apna z zidu. Povsod so se pokazali sledovi krvi in tudi lesena, nezaklenjena vrata so bila na notranji strani obrizgana s krvjo.

Tedaj sta se domislila izpovedi nekega domobranca-domačina. Ta je ob neki priliki pravil, kako Stane Kukovca iz Polja vsakemu upornemu aretirancu že v kleti s sekuro razkolje glavo. Tesnobo je potekal čas. Kosi-

mož, zaposlen na ključavničarskem oddelku vevške papirnice, je premagal rablje pri sv. Urhu. Zdalj lahko kot živa priča izpove zločine izdajalcev, da ne bo nikogar, ki bi mogel podvomiti.

Dne 20. decembra 1943 je imel v tovarni nočno službo. Zjutraj se je vračal v vas Zadvar št. 82. Bil je sam s štiriletnim sinkom, žena je odšla na delo. Legel je k počitku in tako trdno zaspal, da ni slišal otroka, ko je odšel iz sobe in ne domobrancev, ki so obstopili posteljo. Domačin Srečo Gabrič, 20-letni domobranec, in še dva prav tako mlada Dolencja, so ga zbudili in mu ukazali, naj jim sledi. Hitro se je odpravil. S seboj je vzel odedo in nekaj hrane. Zunaj je prišel zimski dež. Odgnali so ga proti sv. Urhu skupaj s Antonom Širceljem in Emo Strojincem, oba iz iste vasi.

Po poti so le malo govorili med seboj. Vsak je razmišljal o svoji bodoči usodi. Kolikor bliže sv. Urhu so prihajali, toliko tesneje jim je postajalo pri srcu. Ni bilo še dolgo, ko so po isti poti gnali sodelavce in sodelavke, od katerih se ni še nihče vrnil. Kakor zverinjak je bil videti vrh griča, ves zamrežen in razrit od krvavih žrtev. Vse tri so odgnali v "kasarno" in jih vrgli najprej v klet. Oba moža skupaj, dekle v sosednjo klet. Že po nekaj minutah je bil Anžur klican k zaslišanju. V pritličju stavbe, levo od vhoda, je bila "pisarna." V njej so zasliševali. Zasliševanje je vodil Jože Jakoš iz Bizovika, eden od množičnih morilcev pri sv. Urhu, ki je bil hkrati tudi "sodnik." Zasliševal ga je vprico nekega domobranskega oficirja iz Ljubljane. Ker je tajil obdolžitve, ga je omenjeni oficir spodil nazaj v klet, kjer je ostal Anton Šircelj. Ko je stopil iz pisarne nazaj v klet, je opazil na hišnem pragu "stražarja." Jožeta Vrščaja iz Čišnjice, ki ga je izdal.

V kleti je preteklo nekaj časa, da so se mu oči privadile temi. Nato sta začela s tovarišem ogledovati klet. Skozi majhno prizemno okence je prihajalo samo nekaj svetlobe. Opazila sta, da je klet sveže pobeljena. Na tleh je bila gola zemlja, prepojena s krvjo, temni kolobarji so prekrivali drug drugega. Ostrgala sta nekaj apna z zidu. Povsod so se pokazali sledovi krvi in tudi lesena, nezaklenjena vrata so bila na notranji strani obrizgana s krvjo.

Tedaj sta se domislila izpovedi nekega domobranca-domačina. Ta je ob neki priliki pravil, kako Stane Kukovca iz Polja vsakemu upornemu aretirancu že v kleti s sekuro razkolje glavo. Tesnobo je potekal čas. Kosi-

mož, zaposlen na ključavničarskem oddelku vevške papirnice, je premagal rablje pri sv. Urhu. Zdalj lahko kot živa priča izpove zločine izdajalcev, da ne bo nikogar, ki bi mogel podvomiti.

Dne 20. decembra 1943 je imel v tovarni nočno službo. Zjutraj se je vračal v vas Zadvar št. 82. Bil je sam s štiriletnim sinkom, žena je odšla na delo. Legel je k počitku in tako trdno zaspal, da ni slišal otroka, ko je odšel iz sobe in ne domobrancev, ki so obstopili posteljo. Domačin Srečo Gabrič, 20-letni domobranec, in še dva prav tako mlada Dolencja, so ga zbudili in mu ukazali, naj jim sledi. Hitro se je odpravil. S seboj je vzel odedo in nekaj hrane. Zunaj je prišel zimski dež. Odgnali so ga proti sv. Urhu skupaj s Antonom Širceljem in Emo Strojincem, oba iz iste vasi.

Po poti so le malo govorili med seboj. Vsak je razmišljal o svoji bodoči usodi. Kolikor bliže sv. Urhu so prihajali, toliko tesneje jim je postajalo pri srcu. Ni bilo še dolgo, ko so po isti poti gnali sodelavce in sodelavke, od katerih se ni še nihče vrnil. Kakor zverinjak je bil videti vrh griča, ves zamrežen in razrit od krvavih žrtev. Vse tri so odgnali v "kasarno" in jih vrgli najprej v klet. Oba moža skupaj, dekle v sosednjo klet. Že po nekaj minutah je bil Anžur klican k zaslišanju. V pritličju stavbe, levo od vhoda, je bila "pisarna." V njej so zasliševali. Zasliševanje je vodil Jože Jakoš iz Bizovika, eden od množičnih morilcev pri sv. Urhu, ki je bil hkrati tudi "sodnik." Zasliševal ga je vprico nekega domobranskega oficirja iz Ljubljane. Ker je tajil obdolžitve, ga je omenjeni oficir spodil nazaj v klet, kjer je ostal Anton Šircelj. Ko je stopil iz pisarne nazaj v klet, je opazil na hišnem pragu "stražarja." Jožeta Vrščaja iz Čišnjice, ki ga je izdal.

V kleti je preteklo nekaj časa, da so se mu oči privadile temi. Nato sta začela s tovarišem ogledovati klet. Skozi majhno prizemno okence je prihajalo samo nekaj svetlobe. Opazila sta, da je klet sveže pobeljena. Na tleh je bila gola zemlja, prepojena s krvjo, temni kolobarji so prekrivali drug drugega. Ostrgala sta nekaj apna z zidu. Povsod so se pokazali sledovi krvi in tudi lesena, nezaklenjena vrata so bila na notranji strani obrizgana s krvjo.

Tedaj sta se domislila izpovedi nekega domobranca-domačina. Ta je ob neki priliki pravil, kako Stane Kukovca iz Polja vsakemu upornemu aretirancu že v kleti s sekuro razkolje glavo. Tesnobo je potekal čas. Kosi-

"Za komunista ni duhovna," je bil odgovor.

Tedaj se je pričel s silo upirati in se razgledovati po izhodu. Kukovca je takoj zgrabil za pištolo in poklical še pomočnika Janeza Briceljha, ki je stal zunaj hleva. Ta je hitro vstopil s bombo v roki. Obsojenec je spoznal, da se ne kaže več upirati.

Ko je stopil iz hleva, je bila temna noč. Na njegovi levici je stopal Kukovca in ga z desnico trdno držal za zapestje leve roke, z levico pa mu je v zgornjo laketo tiščal samokres. Na hrbtu je čutil puškine cevi stražarjev-morilcev, Janeza Briceljha in Ivana Brajerja. Nikogar ni bilo v bližini, celo straža je bila od-poklicana. Ni dobro, da ve preveč oseb za take zločine! Onkraj žičnega kroga so takoj krenili po bregu navzdol v smeri proti Dobrunjam. Bil je čudovito miren in to se mu ni zdelo prav. Fingiral je strah in drgetal z levico, ki jo je stiskal spremljevalec. Ta ga je opozoril: "Glej, da ostaneš miren!" To je bilo vse, kar so izpregovorili po poti.

Nekajkrat je rabelj zmanjšal pritisk roke, a vselej znova poprijel. Puške za hrbtom niso pustile. Le kje sem, kje hodim, se je spraševal obsojeni. Ni se

Named to State Post

Donald S. Russell of South Carolina, whose nomination as assistant secretary of state was made by President Truman. Russell will fill the vacancy caused by the elevation of Dean Acheson to undersecretary of state. It is expected that other changes will be made.

Oglašajte v Enakopravnosti

ZAVESE Tu si lahko izberete kakor-šnekol vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

Odprto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

spoznal v bregu, kajti prvič je stopal tod. Toda se preden se je razpoznal, so se morilci ustavili. Zdalj! Rešila odločitev! Stiskajočo levico je butnil v rablja, ki je takoj sprožil strel za strelom. Toda obsojenec je vso pot hodil so le nekaj minut—ob-račal život posevno, tako da je roka visela nekoliko naprej. Vedel je, da bi mu sicer morilec prestrelil tudi prsi. Dve krogli sta prestrelili zgornjo laketo po-čez, tretja podolgem, ker je bila roka tedaj že iztegnjena. Tudi puški za njim sta se sprožili, a bilo je že prepozno.

V istem trenutku, ko je odri-nil levega morilca, se je vrgel na tla in se zakotalil v temo niz-ke grape pod seboj. Ko se je dvignil, je zadel ob oviro. Prvi

grob. (V njem je pokopan teden dni poprej na istem mestu ustreljeni tovariš, trgovec Mihael Jančar iz Zadvara, oče štirih otrok). Nato drugi grob. (V njem je pokopana skupaj z Jeriho ustreljena tovarišica uslužbenka vevške papirnice Justina Tr-nik iz Zadvara. Moža so ji ubili italijanski fašisti kot talca. Edi-ni otrok je ostal brez staršev).

Tretja ovira je bila najhuša. To je bil še prazen, njemu name-njen grob. Ko se je dvigal iz njega—globok k sreči ni bil—ga je zadel drobce ročne granate, ki so jo vrgli za njim. Ranil ga je po obrazu, toda ni čutil ničesar. Drvel je dalje, prečkal gra-pe v velikem loku in se smrtno utrujen znašel na ravnam polju pod Sv. Urhom.

Š. P.

Dr. Fred J. Makovec
PHYSICIAN & SURGEON

Uradne ure: 2:30-5. pop; 7-8. zv.
v ponedeljek—torek—četrtek—petek

15621 Waterloo Rd., v poslopju North American banke

Tel. v uradu: KE 6196 na domu: IV 6657

Domači mali oglasnik

GOSTILNA

Mr. in Mrs. Frank Kopina
481 EAST 152nd St.

Pri nas vam vedno postrežemo z dobrim ZGANJEM, PIVOM IN VINOM. Okusen prigrizek. — Prijetna družba. Se priporočamo za naklonjenost

Frank Mihčič Cafe
7114 St. Clair Ave.
DOBRO PIVO, ZGANJE IN PRIGRIZEK
ENdicott 9359
Odprto od 6. zj. do 3.30 zj.

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.
982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in pre-barvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fender-je. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
GLEenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING
Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361
Moderna slovenska popravilnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

Superior Body & Paint Co.
Popravimo ogrodje in fenderje. Prvovrstno delo.
Frank Cvelbar
6605 St. Clair Ave. EN. 1633

Rupnik Cafe
Preje Louis Seme's
6507 St. Clair Ave.
Odprto od 6. zj. do 3.30 zj.

Three Corner Cafe
1144 EAST 71st ST.
Andy Kavčnik in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek. Se priporočamo

E. 61st St. Garage
Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Mr. in Mrs. Joe Sustarsic
GOSTILNA
5379 St. Clair Ave.
Postrežemo z izvrstno pijačo in okrepčili

HECKER TAVERN
John Sustarsic in Frank Hribar
1194 EAST 71st ST.
ENdicott 8866
Pri nas dobite vedno dobro pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek.
Odprto do 3.30 zj.

CVETLIČARNE
Slovenska cvetličarna
Jelenc Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

RAZNO

CARLSON'S HI-SPEED SERVICE
905 East 185th St.
PREJE STOPAR'S
Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

GAY INN
J. Marn in J. Simčič, lastnika
6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek.—Za prijeto družbo obiščite nas.

JANSA'S CAFE
1297 E. 55 St.
Serviramo najboljše pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odprto do 2:00 zj. — Se priporočamo za obisk.

JIM OKORN
Slovenski krojač
Čistilnica ženskega in moškega oblačila
6906 ST. CLAIR AVE.
Se priporočam

POZOR, HISSNI GOSPODARI!
Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopjih, pri strehi, žlebovih ali fornizih, zglasite se pri
LEO LADIHA
1336 E. 55th St. HENDERSON 7748

Frank Mack
Realtor — Broker's License
Ako želite kupiti ali prodati dom, se zglasite pri meni. Točna in zadovoljiva posługa.
6603 St. Clair Ave. EX 1494

OUR SERVICE GOAL...

"Zero-Day" Installations

PRED VOJNO smo bili opremljeni, da smo lahko vstavili skoro vse telefone isti dan, ko smo dobili naročilo, če je naročnik želel hitro telefonsko zvezo. To smo imenovali "zero-day" vpostavitve.

Zdaj v večini primerov ne moremo telefonske postrežbe vpostaviti takoj, ker nam manjka opreme. Tri leta je bila skoro vsa naša oprema vprežena v izdelovanje telefonov, izpreminjalnih plošč, radijskih aparatov in drugih komunikacijskih priprav za vojno. Kljub našim naporom, da postrežemo kar največjemu številu oseb z raztegnjenjem naših obstoječih priprav do skrajnosti in da operiramo naše centrale nad normalno, čaka okrog 95.000 Ohijčanov v našem okrožju na vpostavitve telefonske postrežbe.

Zmaga nam je omogočila, da gremo z vso mogočo brzino naprej z ogromnim delom razširjenja in izboljšanja naših naprav, da moremo ugoditi tistim, ki čakajo na našo postrežbo.

Da pridemo nazaj do točne in zadovoljive telefonske postrežbe, bo vzelo mnogo časa in mnogo napora. Treba bo vseh naših virov in vse naše izvežbanosti, da dosežemo naš cilj — vso postrežbo, ki jo želite, jer kadar in kjer jo želite.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR" MONDAY 9 P.M. (E.W.T.)
WTAM • WLW • WSPD • WHIZ • WLOK

ZAKAJ?

Juš Kozak — "Ljudska Pravica"

Ljubljana, 16. junija. — Zastavljam pero, pa ne najdem besede za občutke in misli, ki me pretresajo kakor kraška burja, kadar divja čez goličave in temno zelene bore. Vse osebnostne bolečine in radosti so utihle, splahnele, v srečo čutim le strašen gnev ljudske bolesti, ki je zopet ogoljufana v svoji tiščilni tako krvavi borbi za golo življenje na tej uporni skalni zemlji.

Vročča želja, videti osvobodilni Trst, me je zopet privedla v marmorno mesto, ki se mi je zdelo prej tako sovražno, krvočno. Kadar koli sem pred vojno potoval skozi Trst, vedno sem srečeval v mestu, kakor na postajah na Krasu karabinerje, ki so gonili uklenjene rojake v tržaške ječe. Videl sem podpluta zapetja in trde, uporne poglede. Nikoli pa nisem slišal ne žale, ne srdite besede. Fašizem se je v naših ljudeh zabil na dno srca. V sedanji vojni sem se vozil skozi mesto, le v spremstvu karabinerjev z verigami ali z lisicami na rokah.

Zakaj? Zato, ker se je narod, ki sta ga fašistični in nacistični imperializem poskušala izbrisati s sveta, prav v Evropi uprl in pričel s puško in krvavo žrtvijo braniti narodne in človeške pravice pred fašističnimi in nacističnimi morilci.

Tržaške mladenke, Italijanke in Slovenke, so šivale in vezle potihno in skrivaj majhno zastavo s peterokrako zvezdo, ko so na oknih tržaške palače viseli nalovljeni talci, ko so v strahotnih celicah v liščnici riža S. Sabe umirali jetniki, obeseni na železne kavlje kakor prašiči v klavnici. V temni noči so ponesle zastave tja gori med pečine in kraško grmovje, kjer so se v triletni borbi izmučeni partizani pripravljali na zadnji pohod proti mestu ob morju. Le dve sta prišli do fantov, ki so se skrivali med belimi skalami, vse druge so izdahnile na poti. Z žarečimi pogledi so izročile zastavo in prvi so rosile solze oči trdih borec, ki jim je bila smrt navadna, preprosta dolžnost. Tako strašna je bila vera v svobodo, da je bila smrt že vesela žrtev.

Pred štirinajstimi dnevi sem poslušal na Proseku začudena vprašanja, na katera nisem znal odgovoriti. Vprašani so me s skrbjo izpraševali, zakaj je naenkrat cesta iz Proseka na Opčine zaprta. "Veš, tovariš, nikogar ne spuste skozi zapor, ki jo stražijo angleški vojaki iz daljnih dežel. Čudno nas izprašujejo: Tu Italijano? In če ta oni potrdi, da je Italijan, ga treplja po rami: Tu bono, bono Italijano."

Ljudje so se čudili: "Kaj mišliš, tovariš, zakaj tako? Saj smo z Italijani dobri prijatelji in se razumemo. In oni, ki nas hočejo zopet ločiti, saj so vendar naši zavezniki." Tudi sam sem se čudil in na vprašanje nisem znal odgovoriti. Ko sem se proti večeru vračal s Proseka, mi je ob pogledu na belo mesto legla mora na srce.

Obiskal sem majhno vasico v štirih škofijah. Tam se ne pogovarja drugače kakor: "Zdaj pod svobodo. — Veste, fašizem nas je tako potlačil, da se še ne

znajdemo. Prej smo vedno prejemali ukaze, zdaj v svobodi bi morali sami iz sebe kaj storiti. Pa kar ne znamo." Veselo se smejejo: "Oh, že pride, pride. Da se le malo priučimo svobodi." Vabijo me na miting: "Pridi tovariš, bomo malo rajali."

Tako še pred tednom dni. V soboto pa nisi slišal druge besede kot: "Ostanite, ostanite!" Ne ženske, ne moški niso mogli zatajiti solze v očeh.

Z betom je udarilo po človeških dušah. In vse se sprašuje: Zakaj, zakaj?

Kako bi odgovoril na ta vprašanja? Da ne sme narod, ki je bil v zadnjih petindvajsetih letih najbolj zatiran, zasramovan v Evropi, zdaj živeti v svoji svobodi. Da se morajo vojaki, ki so prvi na evropskem kontinentu proti fašistom in nacistom sprožili puške, umakniti z zemlje, kjer so tako blazno krvavele skozi vsa tri leta osvobodilne vojne. Da mora tržaške ulice zapustiti vojska, ki je prinesla s seboj idejo tovarštva in sta si ob njenem prihodu dva naroda, najmanj pol stoletja vzgojena v sovraštvu, zopet prijateljsko stisnila roke. Ne, na to zaenkrat ni mogoče odgovoriti.

Proti zgodovinski krivici kakršnih so evropski narodi le malo doživeli, se je postavilo zgodovinsko dejstvo. V petek, 8. junija, so tisočglave množice italijanskega in slovenskega ljudstva, zbrane na trgu dell'Unita, oglašujoče izjavljale, da hočejo živeti v svobodi, v federativni Jugoslaviji, da ne priznajo nobene svobode razen te, ki so si z boji in trpljenjem po ječah same priborile. Ljudstvo je tako mogočno, svečano izrazilo svojo voljo, da mi je neki italijanski znanstvenik dejal: "Tega nisem pričakoval. Trst se je že zavedel, kaj mu je prinesla vaša vojska, zdaj že pričinja pojmovati, kaj je svoboda in demokracija." Italijanskemu prijatelju sem pokazal rdečo ruto garibaldincev, ki so stali objeti s Titovimi borci. Kdo bi mogel slutiti to po fašističnemu terorju?

Leta štirinšestdesetega mi je dejal Sorrente, bivši capoposto v šentpetrski jetnišnici, na kolodvoru v Firenci: "Kar je izkazal vaš narod po polomu nam Italijanom, ki smo vam prizadejali toliko gorja, da tu doli, v Italiji tega niti ne slutijo, je neopojljivo. Vaše ljudstvo se je pokazalo proti nam tako plemenito, da mi njegove velike kulture nismo mogli razumeti."

Italijansko delovno ljudstvo je že razumelo to kulturo. Odgovarjalo je s tovariško pomočjo za časa našega bivanja v Trstu. Nekateri so zvršili nadčloveške napore, samo da bi se življenje v mestu obnovilo in bi svetovna reakcija ne imela osnove, da bi karkoli očitala pri upravljanju mesta. Razumelo je brutalno krivico in jo občutilo kot svojo. Italijanski delavec tesar mi je dejal: "Meni se kar megli pred očmi, če pomislim na te porkerije. Mene duši in..." Svetile so se mu oči in z južnaškim temperamentom mi je z rokami slikal svoje misli.

Slovenski ribič pa mi je stisnil roko: "Ne bojte se, bomo držali. E, čvrsto bomo držali. In če smo do sedaj prebili, bomo še naprej. Ideja demokracije svobode je prižgana. Po vseh zakonih gibanja ne more več

ugasniti. Prižgana je v človeških srcih in mislih. Njeno resničnost je potrdila partizanska vojska."

Blatili so nas in obmetavali z "zločinci", "teroristi", "nacionalističnimi šovinisti", ki si laste tuja ljudstva, tuje zemlje, tuja mesta, a obenem pridigajo svobodo in pravico. Za enkrat ne raziskujmo, kako čista je vest naših sodnikov. — Pribijmo le preprosto resnico.

Vse očitke, s katerimi so nas obkladali, pobijajo sledeča dejstva. Trst je dobil svojo avtonomijo in svojo ljudsko oblast, ki jo je potrdilo ono italijansko in slovensko ljudstvo, ki nima nobenih imperialističnih nagibov. Trst je bil od leta 1382 upravno in dejansko povezan s svojim zaledjem. V tem zaledju živi narod, ki so ga nacionalni šovinisti, imperijalisti, fašisti in nacisti poskušali izbrisati z zemeljske oble. Ta narod je prvi v Evropi sprejel borbo z dvema mogočnima sovražnikoma, pred katerima so se daleko močnejša ljudstva in države sesipale v prah. Zato je mogoče razumeti in pričakovati le eno pravico, ki jo potrjuje skupna borba, da niti en član tega naroda ne ostane izven narodnih meja, ki sta jih zarisala prelita kri in ljudska volja.

To pravico je priznalo pošteno italijansko ljudstvo slovenskim borcem, ki so mu prinesli sadove svoje borbe — idejo bratstva in demokracije.

Katere sile poskušajo zopet po tej krvavi volji zatreti ljudsko voljo? In zakaj?

Anekdote

Ruski general Fedor Berg je bil znan kot dovipen človek. Nekoč je srečal poročnika, ki ni imel gumba na suknji. Trdo ga je prijel in pristavil:

— Vidite! Star sem, pa se še zmerom ravnam po predpisih. Če me boste kdaj srečali, da ne bi bil na zunaj kot vojak, me opozorite, pa pojdem v zapor tudi jaz!

Poročnik je pozneje srečal generala, ki je korakal brez ostrog. Ko ga je opozoril na pomanjkljivost, se je odrezal stari Berg:

— Prav! Toda, ker sem star, mi boste gotovo storili uslugo in odsedeli par dni v zaporu namesto mene!

In sedel je spet poročnik.

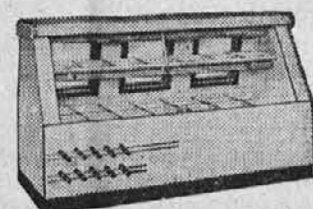
Carica Marija, žena carja Aleksandra II. se je pojavila na dvornem plesu v krasni toaleti. Za njo pa je prišla v prav taki obleki dvorna dama grofica Fedorovna Ghika. Carica se je zježila in se pritožila carju, ki se je rešil zadrege takole:

— Ne jezi se zaradi tega; jaz in moji poročniki imamo tudi enako uniformo.

Kyan, znani general in šalji-vec poljskega kralja Friderika Avgusta je zelo črtil žide, ker so ga navadno ukanili pri kupčijah.

Nekoč je predrago plačal žep-

Refrigeration produkti SUPER-COLD OPREMLJENI

Vi lahko napravite vašo trgovino središče trgovanja, kjer bo vsakdo rad kupoval. Super-cold produkti omogočajo ves teden. Globoka oprostitev za zmrazilo, hladilnik, omara za razstavo mesa: zadovoljstvo jamčeno.

Super-Cold Ohio Co., Inc.

727 BOLIVER ROAD CH. 3916

no uro in zato bi bil rad izplačal žida. Pozval ga je k sebi in mu stavil takšno ponudbo:

Danes ne bom kupil blaga; rad bi te pa pretepel za zadnjo kupčijo. Če hočeš dobiti dva cekina, nastavi konec hrbta, da ti naložim dvajset poštenih. Po dvajsetih dobiš dva cekina.

Zid se je nekoliko obotavljal, nato pa je le pristal.

Kyan mu je odšel 19 bridkih, nato pa dejal:

— Kadar boš dobil dvajseto, boš dobil tudi obljubljena cekina.

Zid je odšel razočaran, Kyanu pa židje niso nikoli pozabili one zdrave lekcije.

Try Lidice 'Butcher'

Karl Hermann Frank, German secretary of state for Bohemia-Moravia, who is better known as "Butcher" Frank of Lidice. He is considered responsible for the liquidation of the Lidice populace following the assassination of Reinhard Heydrich.

ZA CEMENTNA DELA kot pločnike in driveways pokličite

JOHN ZUPANCIC 18220 Marcella Rd. KE. 4993

M. Blaskovič

se priporoča za

POPRAVLJANJE VSAKOVRSTNIH UR

Cena zmerne in delo prvovrstno

M. Blaskovič

5801 St. Clair Ave.

HE 2882

V MONCRIEF delih za popravila dobite VREDNOST KAKOVOSTI

Vaš MONCRIEF prodajalec jih ima

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

A. GRDINA & SINOVI

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST. HEnderson 2088

Ambulančna posluga podnevi in ponoči

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

Mali oglasi

Naprodaj je

kuhinska peč in dve postelji. Poizve se na 8104 St. Clair Ave.

ZABOJI ZA V ŠTARO DOMOVINO

Čenjenim rojakom naznanjamo, da je nam sedaj mogoče poslati v Jugoslavijo, zaboj do 11 funtov težke.

Stroški za poštino so \$1.83 za zaboj.

Ako hočete, lahko sami prinese stvari, ki jih hočete poslati, ali pa vam sestavimo zaboj pri nas.

Mihaljevich Bros.

6424 St. Clair Ave. HE 6152

Dixon's Radio & Key Shop

Radio posluga

Popravimo vsakovrsne radio aparate za dom ali avto **DELO JAMČENO**

Ključke in ključavnice dupliramo ali popravimo **IZURJENI POPRAVLJALCI**

Cene zmerne GA 2231

1983 E. 79th St.

Dajte vaš fornec čistit sedaj. Boljša postrežba in boljše delo. Fornec in dimnik čistjen po "vacuumu."

\$4 do \$6

National Heating Co.

Postrežba širom mesta

FAirmount 6516

IMMEDIATE APPRAISAL AND QUICK ACTION ON FIRST MORTGAGE LOANS

The Cleveland Trust Company THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Plesinzabava

vsak

petek in soboto

pri

MATT KRIZMAN'S TAVERN

3244 St. Clair Ave.

FINA ZABAVA IN VLJUDNA POSTREŽBA

Okusna pijača ter dober prigrizek

Se priporočamo na obisk

◆◆◆◆◆

PRAVKAR SMO PREJELI

3000 STEKLENIC

ROCK & RYE

\$2.35 kvart

Mandel Drug Co.

15702 Waterloo Rd.

◆◆◆◆◆

Za delavce

TEŽAKI

80c na uro

Stalno delo

LINO PAINT CO. 16908 Waterloo Rd.

SPREJME SE

izurjeno natakario

večje tega posla

Delo je v collinwoodskem okrožju

Dobra plača—stalno delo

Naslov se poizve v uradu tega lista

MOŠKI

stari 19 do 30 let

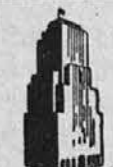
za delo v oddelku za pakiranje

odpošiljanje in tiskanje

Plača od ure

UNITED AUTOGRAPHIC REGISTER CO.

13300 Coit Rd. GL 7220

DELAJE V MODERNEMU POSLOPU THE TELEPHONE CO. potrebuje

ŽENSKKE kot

delavke hišnih del

Downtown poslopja

Stalno delo—Dobre plače

Polni ali delni čas

6 večerov v tednu

5:10 do 1:40 zj.

Zglasite se na

Employment Office

700 Prospect Ave., soba 901

od 8. zj. do 5. pop., dnevno

razven ob nedeljah

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Išče se

ZIDARJE IN TEŽAKE

Dobra plača

Kdor se zanima, naj se

oglasi na

960 E. 185 St.

PANTRY GIRLS

21 do 35 let stara

Cisto, lahko delo

na vzhodni strani. Plača od ure

Izkušnja ni potrebna

UNITED AUTOGRAPHIC REGISTER CO.

13300 Coit Rd. GL 7220

LIVARJI

IZBORNA PRILIKA PRI

National Malleable & Steel Casting Co.

10590 Quincy Ave.

Nobenih težav vsled preosnove

Civilna produkcija v polnem

razmahu

Smo 77 let na uslugo transportacijskim industrijam

THE NATIONAL MALLEABLE & STEEL CASTING CO.

10590 Quincy Ave.

2 opremljeni sobi

se odda v najem; ena velika

za 2 osebi, ena za eno osebo.

Se lahko tudi kuha. Vprašajte se na 1245 E. 59 St.

Harmonika naprodaj

Piano harmonika s 96 basi, pri-

pravna za učenca se proda za

\$85.00. Poizve se po 6. uri zve-

čer na 6723 St. Clair Ave.

Mali oglasi

2 opremljeni sobi

se odda v najem; ena velika

za 2 osebi, ena za eno osebo.

Se lahko tudi kuha. Vprašajte se na 1245 E. 59 St.

Harmonika naprodaj

Piano harmonika s 96 basi, pri-

pravna za učenca se proda za

\$85.00. Poizve se po 6. uri zve-

čer na 6723 St. Clair Ave.

L. Petric

REALTOR

19001 Kildeer Ave.

Mali oglasi

Prijatelj's Lekar

ST. CLAIR AVE. VOGAL

PRESCRIPTION SPECIALIST

ENdott 4211

Zastoni pripeljemo na

KADAR vaša električna

potrebuje popravila, po-

Franks Refrigeration Service

15523 SARANAC RD.

Tel. GLenville 4601

Avtna zavarovalnica

za 5 ali 10 tisoč dolarjev

za samo \$20.

Nova državna postava

ima vsak voznik avtomobila

rovalnino na avtu. Za

j